

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

พระบรมราโชวาทและหลักการทรงงาน

เวลา ๔ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗	พระบรมราโชวาท	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘	หลักการทรงงาน: ระเบิดจากข้างในและไม่ติดตำรา	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙	หลักการทรงงาน: บริการรวมที่จุดเดียว และใช้ธรรมปราบอธรรม	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐	กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน โครงการ และทดสอบปลายภาค	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗

พระบรมราโชวาท

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาทและหลักการทรงงาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ม. ๔-๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักษาดี ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักษาดี ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๔. เป็นแบบอย่าง ประยุกต์ และเผยแพร่พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๒. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระบรมราโชวาทเป็นคำสั่งสอนของพระราชา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฐานะเป็นประมุขของประเทศ พระองค์ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทในโอกาสต่าง ๆ แก่พสกนิกรชาวไทยหลายเรื่อง เช่น การมีระเบียบวินัย ความสามัคคี

ระเบียบและวินัยเป็นคำที่มักจะนำมาใช้คู่กัน โดยผู้ที่มีระเบียบวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามแบบแผนที่วางไว้เป็นแนวปฏิบัติหรือดำเนินการ หากทุกคนเป็นคนมีระเบียบวินัย บ้านเมืองของเราก็จะสงบสุขและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ความสามัคคี คือ ความพร้อมเพรียง ความปรองดอง ความร่วมมือร่วมกันกัน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ หากทุกคนมีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ประเทศชาติของเราก็จะมีความมั่นคงและสงบสุข

๔. สาระการเรียนรู้

๑. พระบรมราโชวาท

๑.๑ การมีระเบียบวินัย

๑.๒ ความสามัคคี

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การน้อมนำพระบรมราโชวาทไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- การสืบค้นข้อมูลและจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยและความสามัคคี
- การเขียนเรียงความเรื่อง การมีระเบียบวินัย

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง พระบรมราโชวาท: การมี ระเบียบวินัยและความสามัคคี ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยาก เรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนท่องบทอาขยานคำนิยามหลักของคนไทย ๑๒ ประการ พร้อม ๆ กัน

๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลงดาอินกะตানা แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น นักเรียนเคยได้ยินเพลงนี้มาก่อนหรือไม่ อย่างไร ทำไมดาอยู่จึงได้ปลาไปกิน

เพลงดาอินกะตানা	
ดาอินกะตানা	หาปลาเอามากินกัน
ได้ปลาทุกวัน	รักกันก็ปันกันไป
หาปลาตามน่าน	หาปลาตามน่านตะไท
จนแม่ใครใคร	รู้น้ำใจไม่ตรีปริดา
แต่แล้ววันหนึ่ง	เคราะห์มาถึงถึงถึงมา
สองคนถึงครา	แย่งหัวปลาหางปลากันเกรียว
ดาอินกะตানা	โศกาอาวรณจิ่งเชียว
ดาอยู่มาเดี่ยวเดียว	คว่ำพุงเพรียวเพรียวไปกิน

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การมีระเบียบวินัย

๖. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพระบรมราโชวาทเรื่อง การมีระเบียบวินัย โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ ของ วพ.

๗. ครูให้นักเรียนศึกษาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเรื่อง การมีระเบียบวินัย แล้วสรุปเป็นข้อ ๆ และระบุว่าจะน้อมนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร บันทึกผลลงในสมุด

๘. ครูสุ่มเลือกนักเรียน ๓-๕ คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า ระเบียบวินัยทำให้บ้านเมืองของเราสงบสุขและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย การมีระเบียบวินัยจึงเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นในคนไทยทุกคน

๙. ครูอธิบายหรือเสริมความรู้ว่า การเป็นผู้มีระเบียบวินัยไม่ใช่แค่การปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา กฎ และระเบียบของโรงเรียนเท่านั้น แต่การเป็นผู้มีระเบียบวินัยยังรวมถึงข้อกำหนดทางใจด้วย เช่น มารยาท (ความเกรงใจ การต่อแถว ฯลฯ) ขนบธรรมเนียมประเพณี (การเคารพผู้ใหญ่ ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ ฯลฯ) วัฒนธรรม (ภาษาไทย การแต่งกาย การไหว้)

ความสามัคคี

๑๐. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพระบรมราโชวาทเรื่อง ความสามัคคี โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ ของ วพ.

๑๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับความสามัคคีจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น เอกสาร อินเทอร์เน็ต บันทึกผล พร้อมทั้งเตรียมตัวนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ใบความรู้ แผ่นพับ วิดีทัศน์ PowerPoint

๑๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานที่กลุ่มของตนดำเนินการหน้าห้องเรียน จากนั้นครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคนที่ร่วมมือร่วมใจกันจนได้ชิ้นงานที่เป็นผลงานของกลุ่ม

๑๓. ครูให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างเรื่อง การมีระเบียบและความสามัคคี (วินัยมด...วินัยคน) แล้วร่วมกันวิเคราะห์หว่า ข้อความใดที่แสดงถึงการมีระเบียบวินัยและข้อความใดที่แสดงถึงความสามัคคี จากนั้นครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า การทำหน้าที่เป็นสิ่งที่ดีและจะดียิ่งขึ้นถ้าเรามีความสามัคคีกัน เพราะสองสิ่งนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ

๑๔. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๕. ครูให้นักเรียนสืบค้นพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยและความสามัคคีจากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้

๑๖. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความ เรื่อง การมีระเบียบวินัย โดยสอดคล้องพระบรมราโชวาทและคำนิยาม ๑๒ ประการ ข้อที่ ๘ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

ขั้นประเมิน

๑๗. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๘. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๙. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๒๐. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- เราควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง
- นักเรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “ความสามัคคีเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ” หรือไม่ อย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๒๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระบรมราโชวาท: การมีระเบียบวินัยและความสามัคคี โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิด หรือผังโน้ตส์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๒๒. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกผลการสำรวจ
๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๓. แบบบันทึกความรู้
๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘

หลักการทรงงาน: ระเบิดจากข้างในและไม่ติดตำรา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาทและหลักการทรงงาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักษาดี ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๔. เป็นแบบอย่าง ประยุกต์ และเผยแพร่พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๒. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่อย่างต่อเนื่อง การทรงงานของพระองค์เป็นการดำเนินงานในลักษณะของทางสายกลางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทยและสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งคนไทยทุกคนควรเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และน้อมนำไปปฏิบัติในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ดังเช่น ระเบิดจากข้างในและไม่ติดตำรา

ระเบิดจากข้างใน หมายความว่า ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราจะเข้าไปพัฒนามีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาล่วงก่อน ไม่ใช่เอาความเจริญไปให้โดยที่คนรับไม่พร้อมจะรับ

ไม่ติดตำรา หมายความว่า การพัฒนาที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพความเป็นจริง ไม่ผูกติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นจริง

๔. สาระการเรียนรู้

๒. หลักการทรงงาน

๒.๑ ระเบิดจากข้างใน

๒.๒ ไม่ติดตำรา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. อยู่อย่างพอเพียง
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การอภิปรายหลักการทรงงานเรื่อง ระบิดจากข้างใน
- การศึกษาและอภิปรายหลักการงานเรื่อง ไม่ติดตำรา
- การนำเสนอข้อมูลหลักการทรงงานเรื่อง ระบิดจากข้างในและไม่ติดตำรา

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง หลักการ ทรงงาน: ระบิดจากข้างใน และไม่ติดตำรา	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพการทำงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) นักเรียนเคยเห็นภาพดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

๒) นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อเห็นภาพดังกล่าวนี้

๓) นักเรียนรู้ไหมว่า ทำไมในหลวงของเราจึงทรงงานหนัก

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ระเบิดจากข้างใน

๕. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับหลักการทรงงานเรื่อง ระเบิดจากข้างใน โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ ของ วพ. และจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น เอกสาร อินเทอร์เน็ต

๖. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน ร่วมกันอภิปรายหลักการทรงงานเรื่อง ระเบิดจากข้างใน แล้วยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือกิจกรรมของชุมชนที่จะนำหลักการทรงงาน “ระเบิดจากข้างใน” มาปรับใช้ในการพัฒนาชุมชนของนักเรียน บันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

๗. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายที่กลุ่มของตนดำเนินการในห้องเรียน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่ามีเหตุการณ์หรือกิจกรรมใดบ้างที่สามารถนำหลักการทรงงาน “ระเบิดจากข้างใน” มาปรับใช้ในการพัฒนา

ไม่ติดตำรา

๘. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับหลักการทรงงานเรื่อง ไม่ติดตำรา โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ ของ วพ. และจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น เอกสาร อินเทอร์เน็ต

๙. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาและอภิปรายว่า หลักการงาน “ไม่ติดตำรา” ช่วยให้เราคิดค้นแนวทางในการพัฒนาประเทศได้อย่างไร บันทึกผลในรูปแบบแผนที่ความคิด แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานในห้องเรียน

๑๐. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า ตำรา คือ แบบแผนที่ว่าด้วยหลักวิชาต่าง ๆ เช่น ตำราเรียนภาษาไทย ตำราเรียนวิทยาศาสตร์ ตำราเรียนสังคมศึกษา ซึ่งเนื้อหาบางอย่างในตำราเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงได้

ตามเวลาและยุคสมัยที่เปลี่ยนไป และบางอย่างเปลี่ยนแปลงไม่ได้ แต่บางครั้งการยึดติดตำราหรือทฤษฎีจนเกินไปทำอะไรไม่เลย หรือที่เรียกกันว่า ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด ดังนั้น สิ่งที่เราทำบางครั้งต้องโอนอ่อนต่อสภาพความเป็นจริงด้วย

๑๑. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๒. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลหลักการทรงงานเรื่อง ระบิดจากข้างในและไม่ติดตำรา จากนั้นให้นำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ใบความรู้ แผ่นพับ วิดีทัศน์ PowerPoint

ขั้นประเมิน

๑๓. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๔. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๖. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีลักษณะอย่างไร
- ระบิดจากข้างในหมายความว่าอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าจะนำหลักการทรงงาน “ไม่ติดตำรา” ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักการทรงงาน: ระบิดจากข้างในและไม่ติดตำรา โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกผลการอภิปราย

๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๓. แบบบันทึกความรู้

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

หลักการทรงงาน: บริการรวมที่จุดเดียวและใช้ธรรมปราบอธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราชาบาทและหลักการทรงงาน

เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักษาดี ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๔. เป็นแบบอย่าง ประยุกต์ และเผยแพร่พระบรมราชาบาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๒. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่อย่างต่อเนื่อง การทรงงานของพระองค์เป็นการดำเนินงานในลักษณะของทางสายกลางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทยและสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งคนไทยทุกคนควรเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และน้อมนำไปปฏิบัติ ในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ดังเช่น บริการรวมที่จุดเดียวและใช้ธรรมปราบอธรรม

บริการรวมที่จุดเดียว หมายความว่า การให้บริการรวมที่จุดเดียวจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่มาใช้บริการ เพราะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย โดยมีศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นต้นแบบในการบริการรวมที่จุดเดียว

ใช้ธรรมปราบอธรรม หมายความว่า ทรงนำความจริงในเรื่องความเป็นไปแห่งธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักการและแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานะที่ไม่ปกติเข้าสู่ระบบที่เป็นปกติ

๔. สาระการเรียนรู้

๒. หลักการทรงงาน

๒.๓ บริการรวมที่จุดเดียว

๒.๔ ใช้ธรรมปราบอธรรม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. อยู่อย่างพอเพียง
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การทำใบงานเรื่อง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้นแบบ
- การทำใบความรู้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- การสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนหลักการทรงงาน เรื่อง ใช้อธรรมปราบอธรรม
- การจัดนิทรรศการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- การทำแผ่นพับหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง ๒๓ หลักการ

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง หลักการ ทรงงาน: บริการรวมที่ จุดเดียวและใช้อธรรม ปราบอธรรม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้
๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๓. ครูให้นักเรียนดูภาพแล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ๑) นักเรียนเคยไปเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริหรือไม่ อย่างไร
- ๒) นักเรียนคิดว่าศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริดำเนินงานในด้านใด
- ๓) นักเรียนอยากให้จังหวัดที่อยู่อาศัยมีศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริหรือไม่ เพราะอะไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

บริการรวมที่จุดเดียว

๕. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับหลักการทรงงานเรื่อง บริการรวมที่จุดเดียว โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ ของ วพ. และจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น เอกสาร อินเทอร์เน็ต

๖. ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้นแบบ จากนั้นครูสุ่มเลือกนักเรียน ๓-๕ คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน

๗. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเลือกศึกษาข้อมูลศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ถือเป็นต้นแบบการบริการรวมที่จุดเดียว ๑ แห่ง จัดทำเป็นใบความรู้ แล้วช่วยกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดของแต่ละศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ไปติดที่ป้ายนิเทศ

ใช้ธรรมปราบธรรม

๘. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับหลักการทรงงานเรื่อง ใช้ธรรมปราบธรรม โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ ของ วพ. และจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น เอกสาร อินเทอร์เน็ต

๙. ครูให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนหลักการทรงงานเรื่อง ใช้ธรรมปราบธรรม ในรูปแบบใบความรู้ แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในห้องเรียน

๑๐. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนศึกษากิจกรรมของศูนย์การพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ ศูนย์ แล้วช่วยกันจัดนิทรรศการ เพื่อให้ความรู้กับนักเรียนในโรงเรียน

๑๒. ครูให้นักเรียนรวบรวมหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง ๒๓ หลักการ แล้วจัดทำเป็นแผ่นพับ เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นประเมิน

๑๓. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๔. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๖. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- การให้บริการรวมที่จุดเดียวมีลักษณะอย่างไร
- นักเรียนคิดว่า หลักการทรงงาน “ให้บริการรวมที่จุดเดียว” สามารถนำมาปรับใช้ในโรงเรียนได้หรือไม่ อย่างไร
- ใช้ธรรมปราบธรรมหมายความว่าอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักการทรงงาน: บริการรวมที่จุดเดียวและใช้ธรรมปราบธรรม โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผน ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ใบงานเรื่อง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้นแบบ
๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๓. แบบบันทึกความรู้
๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐

กิจกรรมบูรณาการ ทบทวนโครงงาน และทดสอบปลายภาค

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาทและหลักการทรงงาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักษาดี ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๔. เป็นแบบอย่าง ประยุกต์ และเผยแพร่พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระบรมราโชวาท คือ คำสั่งสอนของพระราชา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฐานะทรงเป็นประมุขของประเทศ พระองค์ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทในโอกาสต่าง ๆ แก่พสกนิกรชาวไทยหลายเรื่อง เช่น การมีระเบียบวินัย ความสามัคคี และตลอดระยะเวลาแห่งการครองสิริราชสมบัติ พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่มากมาย โดยหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีความหลากหลายถึง ๒๓ หลักการ ซึ่งชาวไทยสามารถน้อมนำไปปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม เช่น ระเบิดจากข้างใน ไม่ติดตำรา บริการรวมที่จุดเดียว ใช้อรรถรสปราบธรรม

กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมบูรณาการที่รวบรวมหลักการและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การศึกษาค้นคว้าและทำรายงาน นักเรียนจะต้องมีความรู้เรื่อง การวางแผน ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสืบค้นข้อมูล

โครงงาน เป็นการกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติโครงงาน โดยเสนอแนะหัวข้อ แนวทางปฏิบัติ หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม หรือคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นแนวทางในการนำเนื้อหาความรู้ในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำถามทบทวน เป็นคำถามแบบอัตนัยเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๔. ภาระการเรียนรู้

๑. พระบรมราโชวาท
  - ๑.๑ การมีระเบียบวินัย
  - ๑.๒ ความสามัคคี
๒. หลักการทำงาน
  - ๒.๑ ระเบิดจากข้างใน
  - ๒.๒ ไม่ติดตำรา
  - ๒.๓ บริการรวมที่จุดเดียว
  - ๒.๔ ใช้ธรรมปราบอธรรม
๓. กิจกรรมต่าง ๆ ของห้องเรียนและโรงเรียน
๔. กิจกรรมเสนอแนะ
๕. โครงการ
๖. การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๗. คำถามทบทวน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. อยู่อย่างพอเพียง
๕. มุ่งมั่นในการทำงาน
๖. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เป็น

ต้นแบบการบริการรวมที่จุดเดียว

- การทำโครงการเรื่อง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- การสืบค้นข้อมูลและจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
- การจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับพระบรมราโชวาทและหลักการทรงงาน

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง พระบรมราโชวาทและ หลักการทรงงาน ๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูทบทวนความรู้โดยซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น เราจะได้ฟังโอวาทหรือคำสอนของพระเจ้าแผ่นดินในโอกาสใดบ้าง โอวาทหรือคำสอนของพระเจ้าแผ่นดินเรียกว่าอะไร ระเบิดจากข้างในมีความหมายอย่างไร

๔. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้ช่วยกันตอบคำถาม

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมที่จะปฏิบัติ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง หลักการทรงงาน จากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ ของ วพ. จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมเสนอแนะต่อไปนี้

– แบ่งออกเป็น ๖ กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เป็นต้นแบบการบริการรวมที่จุดเดียว กลุ่มละ ๑ แห่ง แล้วนำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น จัดอภิปราย จัดป้ายนิเทศ PowerPoint

– เลือกหลักการทรงงานที่นักเรียนคิดว่าจะนำไปเป็นแบบอย่างและประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ๑ หลักการ พร้อมให้เหตุผลว่าจะนำไปประยุกต์ใช้อย่างไร จากนั้นช่วยกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดติดบนป้ายนิเทศ

๗. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำโครงงานเรื่อง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน และให้นักเรียนเสนอชื่อโครงงานให้พิจารณาก่อน

๙. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้ในหัวข้อ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

– หากเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนแต่งกายผิดระเบียบ โรงเรียนและยังแอบนำโทรศัพท์เคลื่อนที่ มาโรงเรียน ทั้ง ๆ ที่เป็นข้อห้ามของโรงเรียน นักเรียนจะอย่างไร เหตุใดจึงทำเช่นนั้น

จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม

๑๐. ครูมอบหมายให้นักเรียนตอบคำถามในหัวข้อ คำถามทบทวน เป็นการบ้าน

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพระบรมราโชวาทและหลักการทรงงาน แล้วจัดป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหน่วยนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- พระบรมราโชวาทมีความหมายว่าอย่างไร
- ความสามัคคีมีผลดีอย่างไร และหากขาดความสามัคคีมีผลเสียอย่างไร
- นักเรียนจะนำหลักการทรงงาน “ระเบิดจากข้างใน” ไปประยุกต์ใช้อย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระบรมราโชวาทและหลักการทรงงาน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๙. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบปลายภาค

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๒. แบบบันทึกความรู้
๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๔-๖ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
 _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____/_____/_____